

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/45/2022
Identifikačné číslo spisu:	3116216303
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3116216303.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne L. G., bývajúcej v Č. L. XXX, zastúpenej SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti žalovaným 1/ G. C., bývajúcej v N. U. H.T., L. XXXX/XX-XX, 2/ G.. W. W., bývajúcemu v R., K. X, zastúpeným JUDr. Samuelom Baránikom, advokátom so sídlom v Bratislave, Podjavorinskej 7, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20C/151/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. januára 2021 sp. zn. 8Co/18/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom (v poradí druhým) zo 17. júla 2020 č. k. 20C/151/2016-285 výrokom I. zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaných k pozemku parc. KNE č. XXX/XXX orná pôda o výmere 1 628 m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX k. ú. Č. L., a vyporiadal ho tak, že uvedenú nehnuteľnosť prikázal v celku do výlučného vlastníctva žalovaného 2/. Výrokom II. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť na vyrovnanie spoluvlastníckeho podielu žalobkyni sumu 122,10 eur; výrokom III. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť na vyrovnanie spoluvlastníckeho podielu žalovanej 1/ sumu 40,70 eur a rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ majú proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV.) Po zrušení a vrátení veci Krajským súdom v Trenčíne súd prvej inštancie počkal na výsledok dedičského konania po pôvodnej žalovanej 2/ vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4D/21/2020 a keďže podľa uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 4D/21/2020-71 z 11. júna 2020, právoplatného 11. júna 2020, poručiiteľkin spoluvlastnícky podiel 1/2-icu v parc. reg. „E“ č. XXX/XXX zapísanej na LV č. XXXX k. ú. Č. L. nadobudol G.. W. W., vydal 18. júna 2020 uznesenie č. k. 20C 151/2016-263, ktorým pokračoval v konaní s právnym nástupcom pôvodnej žalovanej 2/ - G.. W. W.. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 142 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 2 písm. b/ a § 17 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z. o

ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 21 ods. 1, § 23 ods. 1, ods. 2 a ods. 7 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“) ako aj čl. 44 ods. 4 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „ústava“). Ozrejmil, že podľa ustanovenia § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. (katastrálny zákon) sú údaje katastra uvedené v § 7 hodnoverné, ak sa nepreukáže opak a že podľa § 70 ods. 2 toho istého zákona záväzným údajom katastra nie je druh pozemku evidovaného ako parcela registra "E". V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva strán k pozemku parc. KNE č. XXX/XXX orná pôda o výmere 1 628 m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX k. ú. Č. L.. Poukázal na to, že medzi stranami bola sporná otázka, či je možné danú nehnuteľnosť reálne rozdeliť s tým, že v zásade každý pozemok je možné reálne rozdeliť na nové parcely podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov spoluvlastníkov. Skonštatoval, že z predloženého geometrického plánu č. 81/2016 vyhotoveného B. I. H. z 8. júna 2016 vyplynulo, že predmetný pozemok je z hľadiska technického deliteľný, avšak ako súd prvej inštancie zdôraznil, otázku deliteľnosti pozemku treba skúmať aj z hľadiska toho, či delbu pozemku umožňuje právny poriadok. Z výpisu z listu vlastníctva č. 1850 k. ú. Červený Kameň mal za preukázané, že pozemok parc. reg. „E“ č. XXX/XXX sa nachádza mimo zastavaného územia obce a druh tohto pozemku je uvedený ako orná pôda, v nadväznosti na ktoré zistenie pripomenul, že zákaz drobenia pozemkov je legálne definovaný v tom smere, že na základe dohody spoluvlastníkov, alebo na základe rozhodnutia súdu o vyporiadaní spoluvlastníctva nemôže vzniknúť rozdelením jestvujúceho pozemku nachádzajúceho sa mimo zastavaného územia obce pozemok menší ako 2 000 m², ak ide o poľnohospodársky pozemok. Poľnohospodárskou pôdou sa v zmysle ustanovenia § 2 písm. b/ zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozumie produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. V zmysle tejto definície okresnému súdu potom vyplynulo, že poľnohospodárskym pozemkom je aj pozemok, ktorý je v katastri nehnuteľností evidovaný ako orná pôda. Keďže už samotný pozemok parc. reg. „E“ č. XXX/XXX orná pôda má výmeru 1 628 m², mal za zrejmé, že po jeho rozdelení novovzniknuté menšie parcely nebudú dosahovať výmeru 2 000 m². Zákon rozlišuje medzi zastavaným územím obce a ostatným územím obce spôsobom, že zastavané územie obce je v ustanovení § 11 ods. 5 písm. e/ zákona č. 50/1976 Zb. vymedzené ako súvisle zastavané územie obce alebo územie určené na zastavanie. Z predloženej mapy zadováženej z internetu ako aj z výsluchov svedkov C. G. W., G. W. W. mal za preukázané, že predmetný pozemok nie je súčasťou súvisle zastavaného územia, ale okolo pozemku sa nachádzajú lúky a lesný porast a jediná stavba (chata pôvodnej žalovanej 2/ na pozemku parc. č. XXX/X) je od neho vzdialená cca 100 m, resp. 200 m. Zároveň nebolo tvrdené ani preukázané, žeby tento pozemok bol určený na zastavenie a skutočnosť, že pozemok sa nachádza mimo zastavaného územia obce nespochybňovala žiadna zo sporových strán. Preto súd prvej inštancie konštatoval, že je naplnená hypotéza citovanej právnej normy a jej dispozícia, t. j. že zákonný zákaz drobenia pozemkov sa na predmetnú parcelu vzťahuje. Podľa ním zisteného skutkového stavu medzi stranami nebol spor o tom, že na časti predmetného pozemku sa v súčasnosti nachádza asfaltová cesta, ktorá, ako vyplýva zo znaleckého posudku č. 9/2012 znalca B. H. D. (ods. 21 odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 14C/31/2010 z 15. mája 2017), okrem parcely reg. „E“ č. XXX/XXX prechádza aj parcelami reg. „E“ č. XXX/XXX a č. XXX k. ú. Č. L.. Cesta je podľa zhodných tvrdení strán užívaná na pešiu chôdzu, ako aj cyklistami a motorovými vozidlami, a na zvyšnej časti pozemku sa nachádza lúka, trvalé trávne porasty. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že asfaltový povrch vybuďovala neskôr spoločnosť AGROFARMA spol. s r.o. Podľa tvrdení žalovaných cez pozemok viedla len nespevnená cesta, vyjazdená traktormi, ktorá slúžila poľnohospodárskym a lesným účelom. Z vyjadrenia žalovaných ako aj z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 14C/31/2010 z 15. mája 2017 mu vyplynulo, že žalovaná 1/, ani pôvodná žalovaná 2/ ako podielové spoluvlastníčky nedali súhlas s vybudovaním asfaltovej cesty na pozemku parcela reg. „E“ č. XXX/XXX. Zároveň žalovaní namietali, že sa jedná o chránenú krajinnú oblasť a nebolo vydané príslušným orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z. s dôvetkom,

že tieto tvrdenia žalovaných žalobkyňa nijako nespochybňovala. Skutkový základ pre svoje rozhodnutie okresný súd oprel o ďalšie listinné dôkazy, v zmysle ktorých z predloženej výzvy Obce Červený Kameň na zastavenie nepovolených stavebných prác z 31. marca 2008, rozhodnutia Obce Červený Kameň o zastavení stavebných prác na nepovolenej stavbe zo 16. novembra 2009 a rozhodnutia Obce Červený Kameň o uložení pokuty zo 16. novembra 2009 mal za preukázané, že Obec Červený Kameň ako stavebný úrad vyzývala stavebníka AGROFARMA spol. s r.o. na okamžité zastavenie všetkých nepovolených stavebných prác na stavbe rekonštrukcia jestvujúcej účelovej komunikácie Červený Kameň - Vršatecké Podhradie na pozemkoch parc. KN XXXX/X, KN XXXX/X v k. ú. Č. L. a následne v dôsledku nerešpektovania tejto výzvy stavebníkom, stavebný úrad s okamžitou platnosťou zastavil všetky stavebné práce na tejto nepovolenej stavbe, a následne aj stavebníkovi uložil pokutu vo výške 1.500,- eur pre nerešpektovanie výzvy stavebného úradu na okamžité zastavenie stavebných prác. Napriek uvedenému stavebník nerešpektoval pokyny stavebného úradu a cestu vyasfaltoval celú. O tom, že stavebník AGROFARMA spol. s r.o. cestu na pozemku sporových strán zrekonštruoval bez stavebného povolenia vypovedala v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14C/31/2010 aj svedkyňa Ľ. C., ktorá bola v rozhodnej dobe starostkou Obce Červený Kameň. Z uvedeného súd prvej inštancie vyvodil, že rekonštrukcia danej cesty, jej spevnenie, vyasfaltovanie, nebolo vykonané v súlade so zákonom, na základe čoho potom konštatoval, že ak nebola rešpektovaná právna úprava na ochranu poľnohospodárskej pôdy v zmysle § 17 zákona č. 220/2004 Z. z., ktorú je nutné dodržať pri zmene poľnohospodárskeho pozemku na iný druh pozemku (na odňatie pozemku z poľnohospodárskeho pôdneho fondu), a bola porušená aj právna úprava ohľadom povoľovania stavieb v zmysle zákona č. 50/1976 Zb., a napriek tomu sa zrealizoval stavebný zámer, v dôsledku čoho sa cesta cez predmetný pozemok vyasfaltovala, pozemok nestratil status poľnohospodárskej pôdy. Okresný súd v kontexte uvedeného zdôraznil, že zákon pri definovaní stavebného pozemku vychádza z premisy, že pozemok bol stavbou zastavaný v súlade s právnymi predpismi (na základe stavebného povolenia a so súhlasom vlastníka pozemku, ak ním nie je stavebník) a len vtedy možno uvažovať o stavebnom pozemku. O takýto prípad ale v posudzovanej veci nejde, keďže stavebník asfaltovú cestu postavil bez stavebného povolenia, na cudzom pozemku, bez vedomia a súhlasu žalovanej 1/, a pôvodnej žalovanej 2/ ako väčšinových podielových spoluvlastníkov pozemku. Iný výklad uvedených právnych predpisov ohľadom získania statusu stavebného pozemku, by podľa názoru súdu prvej inštancie nepochybne viedol k vytváraniu povedomia o „výhodnosti“ ignorovania právneho poriadku a nedodržiavania vlastníckych práv ostatných so všetkými nežiaducimi dôsledkami. Nemožno tolerovať konanie, keď jeden zo spoluvlastníkov pozemku, resp. iná osoba postaví na pozemku bez stavebného povolenia a súhlasu ostatných väčšinových spoluvlastníkov stavbu, a potom priznať výsledku takéhoto konania také isté právne následky, ktoré právne predpisy priznávajú len konaniu, ktoré prebehlo legálne. Zhodnotením vyššie uvedeného podľa súdu prvej inštancie nebolo preukázané, že by sa na daný prípad vzťahovala niektorá z výnimiek zo zákazu drobenia v zmysle § 24 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z. z. Podľa nich pri rozdelení poľnohospodárskeho pozemku na základe rozhodnutia súdu môže vzniknúť výmera menšia ako 2 000 m² vtedy ak a/ sa predmetný pozemok rozdeľuje na účely výstavby alebo na iné účely, na ktoré by ho bolo možné vyvlastniť (podľa § 108 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb.) alebo sa pozemok rozdeľuje podľa projektu pozemkových úprav (podľa § 14 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb.), b/ ide o bezplatný prevod alebo prechod pozemkov podľa osobitného predpisu (podľa zákona č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom), c/ sa odčleňuje časť pozemku od pozemku, ktorý je uvedený v § 1 ods. 1, a táto časť sa pričleňuje k susednému pozemku, pričom sa nevytvára samostatný nový pozemok, d/ ide o pozemok, na ktorom sa majú zriadiť záhrady v území určenom územným plánom obce na záhradkárске a rekreačné účely. Uviedol, že tieto výnimky sú stanovené taxatívne a nemožno ich rozširovať o ďalšie výnimky. Ďalej súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia vysvetlil, z akého dôvodu nevyhovelo návrhu žalobkyne na vykonanie dokazovania vyžiadaním stanoviska Okresného úradu Ilava, katastrálneho odboru na skutočnosť, že časť pozemku EKN XXX/XXX je vedená v registri „C“ ako zastavané plochy, a to konkrétne parc. č. XXXX/X. Argumentoval tým, že žalobkyňa mala takýto dôkazný prostriedok navrhnuť už skôr, avšak tak neurobila a ani sama takýto dôkazný prostriedok súdu nepredložila, hoci si ho mohla od Okresného úradu Ilava, odbor katastrálny vyžiadať. Z uvedeného dôvodu tento prostriedok procesného útoku nemal v zmysle § 153 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uplatnený zo strany žalobkyne včas, a teda v zmysle

zásady koncentrácie konania na takýto dôkazný prostriedok, resp. na návrh na jeho vykonanie podľa § 153 ods. 2 CSP neprihliadol. Súd prvej inštancie však akcentoval, že aj pokiaľ by takýto dôkaz vykonal a bolo by zo stanoviska Okresného úradu Ilava, katastrálneho odboru preukázané, že parcela reg. „C“ č. XXXX/X o výmere 782 m² je v katastri evidovaná ako zastavané plochy a nádvoria a že časť tejto parcely je totožná s parcelou reg. „E“ č. XXX/XXX, ktorá je predmetom konania, tak vzhľadom na výmeru parcely č. XXXX/X, ktorá predstavuje 782 m² a z ktorej len časť pripadá na predmetnú parcelu č. XXX/XXX, by sa stále nejednalo o evidenciu predmetnej parcely č. XXX/XXX ako zastavané plochy a nádvoria v celej jej výmere 1 628 m², ale len v jej menšej časti a uvedené by preto nemohlo viesť k právnomu záveru, že predmetná parcela nie je poľnohospodárskou pôdou. Smerodajné pre právne posúdenie považoval, že v katastri nehnuteľností je zapísaná parcela reg. „E“ č. XXX/XXX v celej jej výmere 1 628 m² ako orná pôda, ktorá sa nachádza mimo zastavaného územia obce a že nebolo preukázané, že by príslušný orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy vydal rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z. V neposlednom rade okresný súd zhodnotil aj predložený geometrický plán B. I. H. z 8. júna 2016, z ktorého vyplýva, že časť parcely reg. „E“ č. XXX/XXX je v reg. „C“ vedená ako parc. č. XXXX/X zastavaná plocha; vyhodnotil ho v spojení s ostatnými vykonanými dôkazmi a s prihliadnutím na okolnosti prípadu a za účelom zabezpečenia účinnej ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu v zmysle čl. 44 ods. 4, ods. 5 ústavy ustálil, že predmetná parcela reg. „E“ č. XXX/XXX je poľnohospodárskou pôdou a vzhľadom na jej výmeru, ktorá je pod 2 000 m², vzťahuje sa na ňu zákaz drobenia pozemkov v zmysle zákona č. 180/1995 Z. z. a preto spoluvlastníctvo k parcele nemožno vyporiadať jej rozdelením podľa podielov. V tejto súvislosti súd prvej inštancie akcentoval, že podľa čl. 44 ods. 5 ústavy poľnohospodárska pôda a lesná pôda ako neobnoviteľné prírodné zdroje požívajú osobitnú ochranu zo strany štátu a spoločnosti. Keď teda dospel k záveru o nemožnosti vyporiadania podielového spoluvlastníctva k predmetnému pozemku jeho rozdelením vzhľadom na zákonný zákaz drobenia pozemkov, okresný súd pristúpil k druhému zákonnému spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a poukázal na zákonné kritériá uvádzané v § 142 Občianskeho zákonníka, a to veľkosť spoluvlastníckych podielov, účelné využitie veci a prípadné násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. V danom prípade je zrejmé, že najväčší podiel z troch spoluvlastníkov má žalovaný 2/, ktorý zdedil podiel vo výške 1 po pôvodnej žalovanej 2/. V prospech prikázania veci do vlastníctva žalovaného 2/ svedčí aj to, že zo všetkých troch spoluvlastníkov má najlepšie predpoklady pre účelné využitie pozemku, jeho ďalšie zveľaďovanie v súlade s jeho zákonným určením, teda ako poľnohospodársku pôdu. Žalobkyňa nerozporovala tvrdenia žalovaných o tom, že o pozemok sa dlhodobo stará žalovaný 2/ s rodinou, že im patrí i neďaleko pozemku sa nachádzajúca chata. Okresný súd nepovažoval za opodstatnenú námietku žalobkyne, že prikázanie pozemku do výlučného vlastníctva žalovaného 2/ je neúčelné z dôvodu, že žalovaní prezentovali záujem odstrániť cestu na predmetnom pozemku a táto cesta slúži širokej verejnosti, spája dve obce. Keďže asfaltová cesta je výsledkom protiprávneho konania tretej osoby (stavebníka), toto protiprávne konanie stavebníka nemalo za následok zmenu ornej pôdy na stavebný pozemok a preto mal za to, že predmetný pozemok sa má užívať ako poľnohospodárska pôda, ktorá požíva ústavnoprávnu ochranu. Pokiaľ ide o primeranú náhradu za spoluvlastnícky podiel, súd prvej inštancie vychádzal z toho, že primeranou náhradou sa rozumie príslušný podiel všeobecnej ceny z celého podielového spoluvlastníctva ako hodnotový ekvivalent vyjadrený v peniazoch, umožňujúci podľa miestnych podmienok obstaranie podobnej celej veci, aká bola predstavovaná podielom spoluvlastníka, ktorý pripadol ostatným spoluvlastníkom. Sporové strany sa priklonili k tomu, že všeobecná hodnota predmetného pozemku predstavuje 0,20 eur za 1 m², t. j. pri výmere 1 628 m² celkovo predstavuje cena 325,60 eur a svoje tvrdenie oprela o odhad trhovej hodnoty pozemku vyhotovený RADO Reality Group, s.r.o. Keďže žiadna zo strán tvrdenia o hodnote pozemku nerozporovala, v zmysle § 151 ods. 1 CSP ich okresný súd považoval za nesporné a vychádzal z tejto ceny, ktorú považoval za primeranú náhradu za spoluvlastnícky podiel. Na tomto základe potom výrokom II. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu za jej podiel v sume 122,10 eur a výrokom III. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalovanej 1/ náhradu za jej podiel v sume 40,70 eur. O trovách konania v spore rozhodol podľa § 255 ods. 1 tak, že plne úspešným žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. januára 2021 sp. zn. 8Co/18/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, dôkladne sa zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán sporu, dôkazy vyhodnotil správne v zmysle zásad upravených v § 191 CSP, zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil riadne a v súlade s požiadavkami § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a v podrobnostiach odkázal na správnosť dôvodov napadnutého rozsudku. Skutkový stav zistený súdom prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania vytvoril podľa názoru odvolacieho súdu dostatočný podklad pre vyslovenie záveru o tom, že vzhľadom na zákonný zákaz drobenia pozemkov bolo potrebné podielové spoluvlastníctvo vysporiadať prikázaním veci za primeranú náhradu žalovanému 2/ s prihliadnutím na naplnenie kritérií stanovených v § 142 Občianskeho zákonníka. Na ďalšie zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia krajský súd k meritu veci uviedol, že za podstatnú odvoláciu námietku žalobkyne považoval tú o nesprávnosti posúdenia druhu (charakteru) sporného pozemku ako poľnohospodárskej pôdy a v tej súvislosti aj namietaný nesprávny právny záver okresného súdu o nemožnosti reálneho rozdelenia pozemku. Žalobkyňa namietala aj nesprávnu interpretáciu právnych predpisov na skutkový stav veci, ktorý nebol súdom prvej inštancie riadne zistený v dôsledku nedostatočne vykonaných, resp. nevykonaných dôkazov, keď súd prvej inštancie nezohľadnil ňou predložený geometrický plán a neakceptoval právne záväzné skutočnosti z neho plynúce vo vzťahu k skutočnému druhu predmetného pozemku, hoci práve geometrický plán je relevantným podkladom predstavujúcim geometrické určenie dotknutého pozemku registra „E“ a novovytvorených pozemkov registra „C“ z hľadiska ich skutočného druhu a využitia. S poukazom na ustanovenia § 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 14 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na ustanovenia § 21 ods. 1, § 23 ods. 1, ods. 2, ods. 7 a § 24 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z. z. odvolací súd vyhodnotil tieto odvolacie námietky ako nedôvodné. Zrekapituloval, že z ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z. vyplýva, za akých okolností možno použiť poľnohospodársku pôdu na nepoľnohospodárske účely a že pre takýto postup je nevyhnutné rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy vydané príslušným orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy. Odsek 2 cit. zákonného ustanovenia taxatívne vymenúva výnimky, kedy rozhodnutie o odňatí nie je potrebné vydať. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie mu vyplynulo, že takéto rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu vydané nebolo, a len samotná skutočnosť, že podľa geometrického plánu B. I. H. z 8. júna 2016 časti parc. registra „E“ č. XXX/XXX zodpovedá časť parcely v registri „C“ č. XXXX/X vedenej ako zastavaná plocha, nie je spôsobilá vyvodiť právny záver o zmene charakteru predmetného pozemku z poľnohospodárskej pôdy na zastavanú plochu. Odvolací súd aproboval postup súdu prvej inštancie, ktorý predmetný geometrický plán vyhodnotil spolu s ostatnými vykonanými dôkazmi a následne s prihliadnutím na čl. 44 ods. 4, ods. 5 ústavy a na príslušné ustanovenia zákona č. 180/1995 Z. z. a zákon č. 220/2004 Z. z. dospel k záveru, že nakoľko parcela reg. „E“ č. XXX/XXX je poľnohospodárskou pôdou a vzhľadom na jej výmeru, ktorá je pod 2 000 m² sa na ňu vzťahuje zákaz drobenia pozemkov, v dôsledku čoho spoluvlastníctvo k parcele nemožno vyporiadať jej rozdelením podľa podielov. K odvolacej námietke žalobkyne, podľa ktorej súd prvej inštancie pochybil, keď riadne nevykonal a nezohľadnil ako dôkaz ňou predložený geometrický plán č. 81/2016 uviedol, že posúdenie druhu (charakteru) pozemku z hľadiska jeho právneho stavu nemožno zakladať na dôkaze v podobe geometrického plánu, ktorý je vo všeobecnosti len technickým podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností v časti výmery pozemku a jeho evidencie v registri „C“ alebo v registri „E“. Vychádzal pritom z toho, že vyhotoviteľ geometrického plánu nerieši a ani nemôže riešiť zmenu druhu pozemku oproti právnemu stavu zapísanému v katastri nehnuteľností, a takáto zmena môže byť vykonaná vždy len v súlade s príslušnou právnou úpravou (v danom prípade zákonom č. 220/2004 Z. z.). Poznamenal, že pokiaľ by aj geometrický plán v časti výkazu výmer v novom stave označil pri odčlenenej alebo identifikovanej časti pozemku jeho iný druh oproti stavu zapísanému v katastri nehnuteľností, takýto údaj v geometrickom pláne nie je záväzný a nemôže vytvárať sám o sebe bez ďalšieho podkladu na zmenu zápisu druhu pozemku v katastri nehnuteľností. Argumentáciu žalobkyne, že sa nejedná o poľnohospodársky

pozemok, pretože jeho časť zastavaná cestou nie je využívaná na poľnohospodárske účely a v skutočnosti je využívaná ako cesta, považoval odvolací súd v kontexte vyššie uvedených skutočností a právnych predpisov za neopodstatnenú; zastával názor, že ak by aj pripustil výklad prezentovaný žalobkyňou v súvislosti so zmenou charakteru pôdy bez akceptovania právnej úpravy ochrany pôdneho fondu ústavou a vyššie citovanými právnymi predpismi, znamenalo by to, že ktokoľvek by mohol bez súhlasu vlastníkov a bez stavebného povolenia zriadiť stavbu na poľnohospodárskej pôde a následne sa domáhať legalizácie takéhoto stavu. Uvedené by znamenalo, že právna úprava ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy by sa stala obsolentnou a zopakoval, že samotná skutočnosť, že žalovaní strpeli prechod tretích osôb cez pozemok v ich spoluvlastníctve, majúci charakter lesnej, resp. poľnej cesty, neznamená bez ďalšieho, že zároveň súhlasili s vybudovaním asfaltovej cesty na pozemku bez príslušných stavebných povolení, bez rozhodnutia príslušných orgánov ochrany poľnohospodárskej pôdy o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu, v dôsledku čoho by došlo k zmene charakteru (druhu) pozemku z poľnohospodárskej (ornej) pôdy na zastavané plochy. Záverom k dovolateľkou poukazovanej ustálenej rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky odvolací súd uviedol, že rozhodnutia, ktoré žalobkyňa citovala, vychádzajú z iného skutkového stavu. V prejednávanej veci nešlo o pozemok, ktorý by bol súčasťou územného plánu obce, ani o zastavané plochy, a nešlo ani o prípad zriadenia spevnenej asfaltovej komunikácie so súhlasom vlastníkov. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci).

3.1. Dovolanie v časti porušenia práva na spravodlivý proces zdôvodnila nesprávnym procesným postupom súdov, ktoré nedostatočne vykonali navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností pre meritorne posúdenie veci. Podľa dovolateľkinej argumentácie súdy nižších inštancií pri hodnotení skutkového stavu nevychádzali zo skutočného stavu veci, pretože nevykonali ňou navrhnutý dôkaz t. j. vyjadrenie Okresného úradu Ilava, katastrálneho odboru k skutočnej charakteristike (druhu) pozemku a súčasne, síce vykonali, ale chybným spôsobom resp. nezohľadnili ňou predložený geometrický plán č. 81/2016 z 8. júna 2016 vyhotovený B. I. H., ktoré (oba dôkazy) predstavovali potvrdenie skutočného stavu veci. Mala za to, že predložený geometrický plán predstavuje v danom čase s ohľadom na evidovanie pozemku v registri „E“ hodnoverný a aktuálny podklad pre riadne geometrické určenie delenia pozemku s tým, že tvorí technický podklad pre reálne rozdelenie predmetného pozemku medzi strany sporu v zmysle žalobného petitu a zároveň vychádza z platných údajov katastra nehnuteľností, kde eviduje predmetný pozemok ako zastavanú plochu v registri „C“, ktorý je záväzným registrom v katastri nehnuteľností na rozdiel od registra „E“. Súdom nižších inštancií vyčítala chybné vykonanie geometrického plánu ako relevantného dôkazného prostriedku, ktorý je právne záväzným geometrickým určením dotknutého pozemku evidovaného „iba“ v rámci registra „E“ a novovytvorených pozemkov registra „C“ z hľadiska ich skutočného druhu a využitia (teda kľúčovej otázky pre toto konanie). Nesúhlasila taktiež s neprimeraným hodnotením odborných otázok patriacich do právomoci/ sféry správneho práva a príslušných správnych orgánov (stavebný úrad), ktoré mali taktiež podstatný vplyv na konečné rozhodovanie prvoinštančného a odvolacieho súdu (posudzovanie „legality“ spevnenia cestnej komunikácie).

3.2. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ktoré je založené na právnom názore týkajúcom sa nemožnosti reálneho rozdelenia pozemku v spojení s posúdením jeho druhu ako ornej pôdy (podľa evidencie v katastri nehnuteľností v registri „E“). Aj keď žalobkyňa nepopiera existenciu právnej úpravy zákona č. 180/1995 Z. z. a nutnosť jej aplikácie pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva reálnym delením pozemku, a to najmä čo do obmedzení drobenia vyplývajúcich z charakteru/druhu

vyporiadaného pozemku (orná pôda), zastávala názor, že predmetný pozemok nemožno považovať za ornú pôdu. Fakt, že pozemok je v evidencii registra „E“ katastra nehnuteľností (na mape určeného operátu) vedený ako „orná pôda“ je z jej pohľadu irelevantný, nakoľko tento stav jednak odporuje skutočnému skutkovému stavu a jednoznačne tento stav vyvracia predložený geometrický plán charakterizujúci pozemok v stave/registri katastra nehnuteľností „C“ (pri jeho rozdelení podľa geometrického plánu) ako zastavanú plochu. Žalobkyňa ďalej poukazovala na zákonnú úpravu nezáväznosti evidencie pozemku v stave registra „E“, resp. právnej úpravy nezáväznosti údajov katastra nehnuteľností pre pozemky vedené na tzv. mape určeného operátu v registri „E“. Z citovaných ustanovení § 70 ods. 1, ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. (katastrálny zákon) jej vyplynulo, že evidencia určitého pozemku na mape určeného operátu - t. j. evidencia v registri „E“ nie je považovaná za právne záväzný údaj, preukazujúci skutočný druh, výmeru a využitie pozemku. Pripomenula, že odvolací súd svoj potvrdzujúci výrok založil práve na nesprávnom právnom posúdení veci spočívajúcom v nevyhodnotení skutočnosti, že predmetný pozemok, ktorého reálne rozdelenie navrhovala žalobkyňa, je v skutočnosti v katastri nehnuteľností evidovaný ako parcela registra „E“, ktorej údaje nie sú podľa vyššie citovaného ustanovenia katastrálneho zákona údajmi právne záväznými a neodrážajú skutočný stav tohto pozemku. Žalobkyňa ďalej dôvodila, že jediným hodnoverným a záväzným údajom katastra nehnuteľností je riadne geometrické určenie nehnuteľností - v tomto prípade toto zameranie na navrhovaný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva vykonala formou geometrického plánu č. 81/2016, ktorý predstavuje spoľahlivú a najvyššiu právnu identifikáciu pozemku. Geometrický plán rozdelil dotýčnú parcelu KN-E č. XXX/XXX o výmere 1 628 m², druh pozemku orná pôda, na niektoré nové parcely KN-C (č. XXXX/XX, Č.. XXXX/XX, Č.. XXXX/X K. Č.. XXXX/XX) ako zastavaná plocha. Žalobkyňa na podporu svojej argumentácie o nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom dala do pozornosti aj odpoveď Úradu geodézie kartografie a katastra SR na otázku č. 27, ktorá bola uverejnená v Katastrálnom Bulletine č. 2/2007, podľa ktorého samotná skutočnosť, že novovytvorená parcela by mala byť stavebným pozemkom je postačujúca na to, aby sa na takéto rozdelenie pozemkov nevzťahoval zákaz drobenia poľnohospodárskej pôdy. Z uvedeného pre potreby svojho dovolania vyvodila, že rovnako ako keby sa na pozemok, ktorý sa má rozdeliť vzťahovala výnimka zo zákazu drobenia pozemkov v prípade, že by tento pozemok bol napr. územným plánom určený na zastavanie, rovnako ide o výnimku z daného zákazu, ak sa už na časti takéhoto pozemku nachádza stavba, z dôvodu ktorého preto po jeho rozdelení bude mať časť novovzniknutého pozemku charakter stavebného pozemku. Mala za to, že skutková situácia, aká bola popísaná v odpovedi v Katastrálnom Bulletine je obdobná skutkovej situácii v tomto sporovom konaní, a preto sa na daný pozemok nevzťahuje a ani nemohol vzťahovať zákaz drobenia poľnohospodárskej pôdy v zmysle zákona č. 180/1995 Z. z. Záverom z hľadiska subsumovania nesprávneho právneho posúdenia zásadnej právnej otázky pod dovolací dôvod v zmysle § 421 písm. b/ CSP žalobkyňa pre úplnosť uviedla, že tento dovolací dôvod zvolila primárne z dôvodu absencie jasnej ustálenej judikatúry dovolacieho súdu k otázke posudzovania reálneho stavu pozemku, ktorý je predmetom vyporiadania podielového spoluvlastníctva a rozporu skutočného stavu pozemku preukázaného na základe predložených dôkazov so stavom evidovaným v registri „E“ katastra nehnuteľností a spôsobu právneho posúdenia, ktoré by mal súd na takúto otázku aplikovať (v súvislosti s obmedzeniami vyplývajúcimi zo zákona č. 180/1995 Z. z.). Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľka žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že nie je zrejmé, riešenie akej konkrétnej právnej otázky dovolateľka vlastne žiada. Len riadne vymedzenie takejto otázky môže založiť prípustnosť dovolania s tým, že púha polemika (hoci aj rozsiahla) s právnymi (v ich prípade skôr skutkovými) závermi odvolacieho súdu na založenie prípustnosti dovolania nepostačuje. Pokiaľ dovolateľka namieta aplikáciu ustanovení zákona č. 180/1995 Z. z., lebo sa nemá jednať o poľnohospodársky pozemok a odvoláva sa pritom na „súčasnú reálnu povahu“ pozemku, nakoľko druh pozemku podľa katastra neodráža skutočný stav veci, čo by sa dalo považovať za nesprávne právne posúdenie veci - takto vymedzená otázka (či daný pozemok je alebo nie je poľnohospodárskou pôdou) je otázkou skutkovou a nie právnou. Rovnako nesúhlasili s vytýkaným pochybením súdov v zmysle § 420 písm. f/ CSP, ktorý žalobkyňa zdôvodnila nevykonaním navrhnutých dôkazov a tým, že súd prvej inštancie neprimerane hodnotil odborné otázky patriace do sféry správneho práva (posúdenie „legality“ spevnenia komunikácie,

ktorá sa nachádza na predmetnom pozemku). Tvrdili, že nevykonanie navrhnutých dôkazov nepredstavuje vadu zmätočnosti, naviac súd prvej inštancie dôvod, pre ktorý dovolateľkou označené dôkazy v úplnosti nevykonali riadne odôvodnil. Pre procesnú neprípustnosť podaného dovolania žiadali dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011, 1Cdo/134/2018, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS

47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4Cdo/120/2019).

12. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietajúc nedostatočné vykonanie navrhnutých dôkazov, či nesprávne vyhodnotenie dôkazu (geometrický plán) a z toho plynúce nesprávne skutkové závery. Podľa žalobkyne okresný súd nevykonal ňou navrhnutý dôkaz t. j. vyjadrenie Okresného úradu Ilava, katastrálneho odboru k skutočnej charakteristike (druhu) pozemku a súčasne, dôkaz geometrickým plánom č. 81/2016 vyhotovený B. I. H. nižšie súdy síce vykonali, ale zhodnotili ho chybným spôsobom, pritom obidva dôkazy predstavujú potvrdenie skutočného stavu veci.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa stranám sporu znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť nielen nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo jeho prekvapivosťou, ale aj rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

16. V prvom rade dovolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP) a preto ho vo vzťahu k namietanej arbitrárnosti v jeho skutkových záveroch nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

16.1. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov (oboch) nižších inštancií je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzali, keď odvolací súd napokon dospel k záveru o tom, že vzhľadom na zákonný zákaz drobenia pozemkov bolo potrebné podielové spoluvlastníctvo vysporiadať prikázaním vecí za primeranú náhradu žalovanému 2/. Odvolacie námietky žalobkyne o nesprávnom posúdení druhu (charakteru) sporného pozemku ako poľnohospodárskej pôdy, a v tej súvislosti aj namietaný nesprávny právny záver okresného súdu o nemožnosti reálneho rozdelenia pozemku, vytýkanú nesprávnu interpretáciu právnych predpisov na skutkový stav veci a kritiku nedostatočne vykonaných dôkazov v podobe nezohľadnenia právne závažných skutočností vyplývajúcich z geometrického plánu odvolací súd za použitia § 17 ods. 1, ods. 2. ods. 3 a ods. 14 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní

poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ustanovení § 21 ods. 1, § 23 ods. 1, ods. 2, ods. 7 a § 24 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z. z. vyhodnotil ako neopodstatnené. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie mu vyplynulo, že rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu v zmysle z § 17 ods. 1, ods. 2 zákona č. 220/2004 Z. z. vydané nebolo a len samotná skutočnosť, že podľa geometrického plánu B. I. H. z 8. júna 2016, časti parcely registra „E“ č. XXX/XXX zodpovedá časť parcely v registri „C“ č. XXXX/X, vedenej ako zastavaná plocha, nie je spôsobilá vyvodiť právny záver o zmene charakteru predmetného pozemku z poľnohospodárskej pôdy na zastavanú plochu. Odvolací súd aproboval postup súdu prvej inštancie, ktorý predmetný geometrický plán vyhodnotil spolu s ostatnými vykonanými dôkazmi a následne s prihliadnutím na čl. 44 ods. 4, ods. 5 ústavy a na príslušné ustanovenia zákona č. 180/1995 Z. z. a zákon č. 220/2004 Z. z. dospel k záveru, že (nakoľko parcela reg. „E“ č. XXX/XXX je poľnohospodárskou pôdou a vzhľadom na jej výmeru, ktorá je pod 2 000 m² sa na ňu vzťahuje zákaz drobenia pozemkov) spoluvlastníctvo k parcele nemožno vyporiadať jej rozdelením podľa podielov.

16.2. Argumentáciu žalobkyne, že sa nejedná o poľnohospodársky pozemok, pretože jeho časť zastavaná cestou nie je využívaná na poľnohospodárske účely a v skutočnosti je využívaná ako cesta, považoval odvolací súd v kontexte vyššie uvedených skutočností a právnych predpisov za neopodstatnenú; zastával názor, že ak by aj pripustil výklad prezentovaný žalobkyňou v súvislosti so zmenou charakteru pôdy bez akceptovania právnej úpravy ochrany pôdneho fondu ústavou a vyššie citovanými právnymi predpismi, znamenalo by to, že ktokoľvek by mohol bez súhlasu vlastníkov a bez stavebného povolenia zriadiť stavbu na poľnohospodárskej pôde a následne sa domáhať legalizácie takéhoto stavu; uvedené by znamenalo, že právna úprava ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy by sa stala obsolentnou.

16.3. Na základe uvedeného možno vysloviť, že odvolací súd pri hodnotení skutkových záverov (vyplyvajúcich o. i. aj z geometrického plánu ako relevantného dôkazného prostriedku) neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Žalobkyňa namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, in concreto nesprávne vyhodnotenie geometrického plánu ako relevantného dôkazného prostriedku, ktorý je právne záväzným geometrickým určením (i) dotknutého pozemku evidovaného ako parcela registra „E“ a (ii) novovytvorených pozemkov registra „C“ z hľadiska ich skutočného druhu a využitia a z toho plynúce nesprávne skutkové závery. K tomu dovolací súd uvádza, že odvolací súd hodnotil geometrický plán v jeho komplexnosti cez prizmu zachovania charakteru nehnuteľnosti ako poľnohospodárskej pôdy, práve v nadväznosti na preukázateľne nelegálnu (stavebným úradom zakazovanú) stavebnú činnosť na časti vyporiadaného pozemku parc. KNE č. XXX/XXX orná pôda o výmere 1 628 m². Rozviedol legitímnu úvahu, že právny záver o zmene charakteru predmetného pozemku z poľnohospodárskej pôdy na zastavanú plochu nemožno vyvodiť len z „existencie“ geometrického plánu B. I. H. z 8. júna 2016, podľa ktorého časti parcely „E“ č. XXX/XXX zodpovedá časť parcely v registri „C“ č. XXXX/X vedenej ako zastavaná plocha. V nadväznosti na uvedené po vyhodnotení geometrického plánu spolu s ostatnými vykonanými dôkazmi s prihliadnutím na čl. 44 ods. 4, ods. 5 ústavy a ustanovenia zákona č. 180/1995 Z. z. a zákon č. 220/2004 Z. z. dospel k záveru, že parcela reg. „E“ č. XXX/XXX je aj

napriek (formálne) novovytvoreným pozemkom registra „C“ (zastavané plochy) poľnohospodárskou pôdou.

17.1. Dovolací súd k námietke ohľadom nesprávneho hodnotenia žalobkyňou predloženého geometrického plánu zároveň pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

17.2. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd k žalobkyňou namietanému nedostatočnému zohľadneniu geometrického plánu č. 81/2016 uviedol, že posúdenie druhu pozemku z hľadiska jeho právneho stavu nemožno zakladať na dôkaze v podobe geometrického plánu, ktorý je vo všeobecnosti len technickým podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností v časti výmery pozemku a jeho evidencie v registri „C“ alebo v registri „E“. Vychádzal pritom z toho, že vyhotoviteľ geometrického plánu nerieši a ani nemôže riešiť zmenu druhu pozemku oproti právnemu stavu zapísanému v katastri nehnuteľností, a takáto zmena môže byť vykonaná vždy len v súlade s príslušnou právnou úpravou (zákon č. 220/2004 Z. z.). Poznamenal, že pokiaľ by aj geometrický plán v časti výkazu výmer v novom stave označil pri odčlenenej alebo identifikovanej časti pozemku jeho iný druh oproti stavu zapísanému v katastri nehnuteľností, takýto údaj v geometrickom pláne nie je záväzný a nemôže vytvárať sám o sebe bez ďalšieho podkladu na zmenu zápisu druhu pozemku v katastri nehnuteľností.

17.3. Vec prejednávajúci senát dodáva, že tieto úvahy odvolacieho súdu o nezáväznosti údajov slúžiacich ako podklady na zmenu zápisu druhu pozemku u geometrického plánu, ktorý nie je zapísaný do katastra nehnuteľností a ktorý preto nemá právnu povahu, sú v plnej miere konzistentné s názormi odbornej literatúry (Fečík, M., Jakubáč, R. Katastrálny zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 876 - 892): „Úradným overením sa završuje proces tvorby geometrického plánu. Geometrický plán po úradnom overení je spôsobilý byť podkladom pre príslušné právne účely. Momentom úradného overenia je stav vytvorený geometrickým plánom (napr. novovytvorené parcely) spôsobilý byť predmetom zmluvného nakladania alebo rozhodovania súdov či orgánov verejnej správy. Týmto momentom však daný stav formálne nevzniká, pretože každý geometrický plán do svojho zápisu do katastra nehnuteľností, ak je podkladom právneho úkonu alebo do právoplatnosti rozhodnutia, ktorého je podkladom, predstavuje stále len zamýšľaný stav, ktorý môže, ale nemusí nastať. Navonok sa totiž stav sledovaný geometrickým plánom prejaví až jeho zápisom do katastra nehnuteľností. Úradné overenie geometrického plánu katastrálnym odborom okresného úradu preto ani nie je možné napadnúť opravným prostriedkom, no môže byť predmetom prešetrovania v rámci výkonu katastrálnej inšpekcie. (...) Zápis geometrického plánu do katastra nehnuteľností je z právneho pohľadu tou najdôležitejšou fázou jeho realizácie. Zatiaľ čo vyhotovenie, autorizačné a úradné overenie geometrického plánu majú geodetický, t. j. technický rozmer a predstavujú zamýšľaný stav, zápis geometrického plánu do katastra nehnuteľností v zásade mení tento zamýšľaný stav na stav právny.“

18. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že v konaní nebol vykonaný ňou navrhnutý dôkaz (vyjadrenie Okresného úradu Ilava, katastrálneho odboru k skutočnej charakteristike druhu pozemku), dovolací súd uvádza, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Z uvedeného je zároveň zjavné, že Civilný sporový poriadok strane konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnuť, toto procesné oprávnenie žalobkyňa v danej veci aj využila a nebolo jej odňaté.

18.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia ale vysvetlil, z akého dôvodu nevyhovelo návrhu

žalobkyne na vykonanie dokazovania vyžiadanim stanoviska Okresného úradu Ilava na preukázanie skutočnosti, že časť pozemku EKN XXX/XXX je vedená v registri „C“ ako zastavané plochy t. j. parc. č. XXXX/X. Mal za to, že žalobkyňa mala takýto dôkazný prostriedok navrhnúť už skôr, avšak tak neurobila a ani sama takýto dôkazný prostriedok súdu nepredložila, hoci si ho mohla od Okresného úradu Ilava, odbor katastrálny vyžiadať. Z uvedeného dôvodu tento prostriedok procesného útoku nebol z pohľadu okresného súdu v zmysle § 153 ods. 1 CSP uplatnený včas, a teda v zmysle zásady koncentrácie konania na takýto dôkazný prostriedok, resp. na návrh na jeho vykonanie podľa § 153 ods. 2 CSP neprihliadol. Dovolateľka vo väzbe k tomuto dôvodu neuplatnila konkrétny nesúhlas, ani žiadnu oponentúru k aplikácii ustanovenia § 153 CSP (sudcovská koncentrácia konania) súdom prvej inštancie.

18.2. Pre úplnosť dovolací súd považuje za nevyhnutné poznamenať, že samotná žalobkyňa v prednese záverečnej reči (§ 182 CSP) fakticky upustila od vykonania uvedeného dôkazu, keď pripustila, že „(...) nebolo ani potrebné podľa nášho názoru, tak ako sme navrhovali, aby z katastra bol predložený dôkaz o tom, že pozemok XXXX/X. je zastavanou plochou, lebo táto skutočnosť vyplýva aj z geometrického plánu, ktorý vyhotovil geodet, ktorý je odborne spôsobilou osobou“ (č. l. 283), čo značne spochybňuje racionálny základ jej právnej argumentácie, že nesprávnym postupom súdu došlo k znemožneniu uskutočňovať jej patriace procesné práva.

19. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmvanej veci nezistil ústavnoprávne deficity v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Tak okresný súd ako aj jeho nadriadený krajský súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), náležitým spôsobom zistili skutkový stav veci a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodli tak, že ich skutkové a právne závery nemožno považovať za svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z tohto hľadiska preto nemožno postupu súdov nižších inštancií nič vytknúť a námietky žalobkyne preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP za neopodstatnené.

20. Dovolateľka namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP videla aj v neprimeranom hodnotení odborných otázok patriacich do sféry správneho práva a príslušných správnych orgánov (stavebný úrad), ktoré mali podstatný vplyv na konečné rozhodovanie nižších súdov (posudzovanie „legality“ spevnenia cestnej komunikácie). K tomu dovolací súd uvádza, že súd prvej inštancie iba interpretoval skutkový stav ako vyplynul z vykonaných dôkazov (napr. zo žalovanými predložených rozhodnutí stavebného úradu o okamžitom zastavení stavebných prác pri asfaltovaní cesty, o uložení pokuty za nelegálnu stavebnú činnosť pri výstavbe cesty) a k týmto dôkazom formuloval svoj právny záver. Pokiaľ súdy v sporovom civilnom konaní podrobne formulujú svoje skutkové a právne závery, dôsledne tým realizujú svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP a skutočnosť, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je podľa predstáv žalobkyne, neodôvodňuje bez ďalšieho označovať postup súdov za ich „nadpracu“.

21. Keďže dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd (ale aj súd prvej inštancie) nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), pristúpil k posúdeniu dovolania žalobkyne aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

22. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ

uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolaťelom (t. j. právne posúdenie vecí odvolacím súdom, s ktorým dovolaťel nesúhlasí). Možno zhrnúť, že predmetné ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a dovolací súd zároveň ešte túto právnu otázku neriešil.

25. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. b/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolaťel túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Aby určitá otázka spĺňala kritérium prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, musí ísť predovšetkým o otázku zásadného právneho významu (nie o otázku skutkovú), od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorá je v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ nie je splnený niektorý z týchto predpokladov prípustnosti, dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. V takomto prípade je tu bez ďalšieho dôvod na odmietnutie dovolania a dovolací súd ďalšie podmienky prípustnosti dovolania neskúma.

25.1. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej, t. j. že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním (3Cdo/158/2017). Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia (4Cdo/229/2017).

25.2. Vyššie uvedené znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú s rozhodovaným sporom vôbec súvis. Len polemika dovolaťela s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 písm. b/.

26. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolaťela odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porov. § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolaťela priaznivejším spôsobom. Právne otázky, dovolaťelom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

27. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolaťelka namietala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom o nemožnosti reálneho rozdelenia pozemku v spojení s posúdením jeho druhu ako ornej pôdy (podľa evidencie v katastri nehnuteľností v registri „E“). Dovolaťelka uviedla, že predmetný pozemok nemožno považovať za ornú pôdu, lebo fakt, že

pozemok je v evidencii registra „E“ katastra nehnuteľností vedený ako „orná pôda“ je irelevantný. Namietala, že odvolací súd nevyhodnotil práve skutočnosť, že predmetný pozemok je v katastri nehnuteľností evidovaný ako parcela registra „E“, ktorej údaje nie sú podľa ustanovení § 70 ods. 1, ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. (katastrálny zákon) údajmi právne záväznými a neodrážajú skutočný stav tohto pozemku, čím sa snažila presvedčiť dovolací súd, aby sa podaným dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zaoberal, avšak v tejto spojitosti nenastolila a nesformulovala žiadnu konkrétnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci a ktorú mal odvolací súd vyriešiť nesprávne s tým, že takto položená otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená.

27.1. Žalobkyňa ďalej dôvodila, že jediným hodnoverným a záväzným údajom katastra nehnuteľností je riadne geometrické určenie nehnuteľností, pričom ňou predložený geometrický plán rozdelil dotčnú parcelu KN-E č. XXX/XXX o výmere 1 628 m², druh pozemku orná pôda, na niektoré nové parcely KN-C (č. XXXX/XX, Č.. XXXX/XX, Č.. XXXX/X K. Č.. XXXX/XX) ako zastavané plochy. Z hľadiska subsumovania nesprávneho právneho posúdenia zásadnej právnej otázky pod dovolací dôvod v zmysle § 421 písm. b/ CSP objasnila, že tento dovolací dôvod zvolila primárne z dôvodu absencie jasnej ustálenej judikatúry dovolacieho súdu k otázke posudzovania reálneho stavu pozemku, ktorý je predmetom vyporiadania podielového spoluvlastníctva a rozporu skutočného stavu pozemku preukázaného na základe predložených dôkazov so stavom evidovaným v registri „E“ katastra nehnuteľností a spôsobu právneho posúdenia, ktoré by mal súd na takúto otázku aplikovať.

27.2. Napriek absencii exaktného označenia právnej otázky dovolateľkou, hľadaním obsahu spornej právnej otázky z textu dovolania ako celku (§ 124 ods. 1 CSP) bolo možné vyvodiť, že jediná do úvahy prichádzajúca namietaná rozhodujúca právna otázka, od vyriešenia ktorej podľa dovolateľky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorú mal odvolací súd nesprávne právne posúdiť, mala spočívať v tom, „či je pre právne posúdenie nedeliteľnosti pozemku v súvislosti s obmedzeniami vyplývajúcimi zo zákona č. 180/1995 Z. z. relevantný údaj o druhu pozemku (orná pôda) evidovaný v katastri nehnuteľností v registri „E“, ktorý nie je v zmysle § 70 ods. 1, ods. 2 katastrálneho zákona právne záväzný a neodzrkadľuje skutočný stav druhu pozemku.“ Ergo - argumentum a contrario - či je pre posúdenie druhu pozemku na účely zákazu drobenia niektorých pozemkov preto vždy záväzný stav podľa registra „C“.

28. Samotný súd prvej inštancie v ods. 23 odôvodnenia pripustil, že je pravdou, že podľa ustanovenia § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. (katastrálny zákon) sú údaje katastra uvedené v § 7 hodnoverné, ak sa nepreukáže opak a podľa § 70 ods. 2 cit. zákona záväzným údajom katastra nie je druh pozemku evidovaného ako parcela registra "E". Okresný súd (nielen na tomto mieste ale aj v ďalších svojich úvahách) tým rešpektoval základné kautely hodnovernosti a záväznosti údajov katastra vychádzajúce z § 70 ods. 1, ods. 2 katastrálneho zákona. K svojmu záveru o ústavnej nevyhnutnosti, aby bol v súlade so zabezpečením účinnej ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu v zmysle čl. 44 ods. 4, ods. 5 ústavy zachovaný charakter nehnuteľnosti ako poľnohospodárskej pôdy, sa okresný súd prepracoval postupne nespornými zisteniami o tom, že na časti predmetného pozemku sa v súčasnosti nachádza asfaltová cesta; že rekonštrukcia danej cesty, jej spevnenie, vyasfaltovanie, nebolo vykonané v súlade so zákonom, na základe čoho konštatoval, že ak nebola rešpektovaná právna úprava na ochranu poľnohospodárskej pôdy v zmysle § 17 zákona č. 220/2004 Z. z., ktorú je nutné dodržať pri zmene poľnohospodárskeho pozemku na iný druh pozemku (na odňatie pozemku z poľnohospodárskeho pôdneho fondu), a bola porušená aj právna úprava ohľadom povoľovania stavieb v zmysle zákona č. 50/1976 Zb., a napriek tomu sa zrealizoval stavebný zámer, v dôsledku čoho sa cesta cez predmetný pozemok vyasfaltovala, pozemok nestratil status poľnohospodárskej pôdy. Z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k platnej zmene predmetného pozemku na stavebný pozemok, pričom okresný súd zdôraznil, že zákon pri definovaní stavebného pozemku vychádza z premisy, že pozemok bol stavbou zastavaný v súlade s právnymi predpismi (na základe stavebného povolenia a so súhlasom vlastníka pozemku, ak ním nie je stavebník) a len vtedy možno uvažovať o stavebnom pozemku. Keďže stavebník asfaltovú cestu postavil bez stavebného povolenia, na cudzom pozemku, bez vedomia a súhlasu žalovanej 1/ a pôvodnej žalovanej 2/ ako väčšinových podielových spoluvlastníkov pozemku, tu o takýto prípad nejde.

28.1. Právne vec zhodnotil tak, že iný výklad uvedených právnych predpisov ohľadom získania statusu stavebného pozemku, by nepochybne viedol k vytváraniu povedomia o „výhodnosti“ ignorovania právneho poriadku a nedodržiavania vlastníckych práv ostatných so všetkými nežiaducimi dôsledkami; ako netolerovateľné kvalifikoval konanie, keď jeden zo spoluvlastníkov pozemku, resp. iná osoba postaví na pozemku bez stavebného povolenia a súhlasu ostatných väčšinových spoluvlastníkov stavbu, a potom priznať výsledku takéhoto konania také isté právne následky, ktoré právne predpisy priznávajú len konaniu, ktoré prebehlo legálne. Zvážením vyššie uvedeného podľa súdu prvej inštancie nebolo preukázané, že by sa na daný prípad vzťahovala niektorá z výnimiek zo zákazu drobenia v zmysle § 24 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z. z. Za rozhodujúce pre právne posúdenie veci považoval tiež skutočnosť, že parcela reg. „E“ č. XXX/XXX je v katastri nehnuteľností zapísaná v celej jej výmere 1 628 m² ako orná pôda, ktorá sa nachádza mimo zastavaného územia obce a súčasne príslušným orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy nedošlo k vydaniu rozhodnutia o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z.

28.2. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu a s poukazom na ustanovenia § 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 14 zákona č. 220/2004 Z. z. a ustanovenia § 21 ods. 1, § 23 ods. 1, ods. 2, ods. 7 a § 24 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z. z. neuznal argumentáciu žalobkyne, že sa nejedná o poľnohospodársky pozemok iba preto, že jeho časť zastavaná cestou nie je využívaná na poľnohospodárske účely a je využívaná ako cesta; zastával názor, že ak by aj pripustil výklad prezentovaný žalobkyňou v súvislosti so zmenou charakteru pôdy bez akceptovania právnej ochrany pôdneho fondu ústavou a vyššie citovanými právnymi predpismi, znamenalo by to, že ktokoľvek by mohol bez súhlasu vlastníkov a bez stavebného povolenia zriadiť stavbu na poľnohospodárskej pôde a následne sa domáhať legalizácie takéhoto stavu. Uvedené by znamenalo, že právna úprava ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy by sa stala obsolentnou. Samotná skutočnosť, že žalovaní strpeli prechod tretích osôb cez pozemok v ich spoluvlastníctve, neznamená bez ďalšieho, že zároveň súhlasili s vybudovaním asfaltovej cesty na pozemku bez príslušných stavebných povolení, bez rozhodnutia príslušných orgánov ochrany poľnohospodárskej pôdy o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu, v dôsledku čoho by došlo k zmene charakteru (druhu) pozemku z poľnohospodárskej (ornej) pôdy na zastavané plochy. Uzavrel, že keďže rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu v zmysle z § 17 ods. 1, ods. 2 zákona č. 220/2004 Z. z. vydané nebolo, s prihliadnutím na čl. 44 ods. 4, ods. 5 ústavy a na príslušné ustanovenia zákona č. 180/1995 Z. z. a zákon č. 220/2004 Z. z., je parcela reg. „E“ č. XXX/XXX - aj napriek (formálne) niektorým novovytvoreným pozemkom registra „C“ (zastavané plochy) - poľnohospodárskou pôdou. Na poľnohospodársku pôdu sa vzťahuje zákaz drobenia pozemkov, v dôsledku čoho spoluvlastníctvo k parcele nemožno vyporiadať jej rozdelením podľa podielov.

29. Právna otázka, ktorej vyriešenie malo určujúci význam pre rozhodnutie súdov nižších inštancií tak spočívala v subsumovaní tézy, či pri dôslednom vychádzaní z nespornej skutkovej genézy prípadu (preukázateľne nelegálnej a stavebným úradom zakázanej stavebnej činnosti na časti vyporiadaného pozemku parc. KNE č. XXX/XXX) je prípustná/nepřípustná deliteľnosť pozemku podľa zákona č. 180/1995 Z. z. evidovaného v katastri nehnuteľností ako parcela registra „E“ (orná pôda). Obidva sudy považovali za ústavne nezlučiteľné, aby nezabezpečili účinnú ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu v zmysle čl. 44 ods. 4, ods. 5 ústavy a nezachovali charakter nehnuteľnosti ako poľnohospodárskej pôdy (poľnohospodárska pôda a lesná pôda ako neobnoviteľné prírodné zdroje požívajú osobitnú ochranu zo strany štátu a spoločnosti) v prípade, že dôjde k zriadeniu stavby bez súhlasu vlastníkov a bez stavebného povolenia na poľnohospodárskej pôde a následne dochádza k pokusom o legalizáciu tohto stavu.

29.1. Právne riešenie zvolené odvolacím súdom, ktorým odôvodňoval potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie spočívalo okrem uvedeného tiež v zodpovedaní otázky, či bez vydania rozhodnutia o odňatí poľnohospodárskej pôdy z pôdneho fondu v zmysle z § 17 ods. 1, ods. 2 zákona č. 220/2004 Z. z. možno /nemožno pozemok parcela reg. „E“ č. XXX/XXX s prihliadnutím na čl. 44 ods. 4, ods. 5 ústavy a na príslušné ustanovenia zákona č. 180/1995 Z. z. a zákon č. 220/2004 Z. z. - aj napriek (formálne) novovytvoreným pozemkom registra „C“ (zastavané plochy) - považovať naďalej za

poľnohospodársku pôdu.

29.2. Z vyššie uvedeného je jednoznačné, že dovolateľkou nastolená právna otázka „či je pre právne posúdenie nedeliteľnosti pozemku v súvislosti s obmedzeniami vyplývajúcimi zo zákona č. 180/1995 Z. z. relevantný údaj o druhu pozemku (orná pôda) evidovaný v katastri nehnuteľností v registri „E“, ktorý nie je v zmysle § 70 ods. 1, ods. 2 katastrálneho zákona právne záväzný a neodzrkadľuje skutočný stav druhu pozemku“ bola síce v priebehu konania súdmi posudzovaná, ale jej vyriešenie nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Pre rozhodnutie sporu bola preto irelevantná. So zreteľom na súdmi nižších inštancií prijaté skutkové a právne závery je zrejmé, že v dovolaní absentuje také vymedzenie právnej otázky, od vyriešenia ktorej reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

30. Dovolací súd tak uzatvára, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nezávisel od vyriešenia právnej otázky, ktorú ako jedinú, do úvahy prichádzajúcu z textu dovolania dovolateľky ako celku (§ 124 ods. 1 CSP) bolo možné vyvodiť a že táto otázka nemala pre rozhodnutie odvolacieho súdu určujúci význam. Takáto otázka má v danom prípade povahu len akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by v okolnostiach konkrétnej veci [pri relevantných argumentoch „ius ex iniuria non orfitur“ (právo nevzniká z bezprávia), teda na právnom úkone, ktorý nepožíva právnu ochranu, nemožno zakladať iné práva (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 346/08)] nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

31. Keďže dovolateľka nevymedzila právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, uvedená dovolacia argumentácia nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 432 ods. 2 CSP. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.